

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach
ul. Francuska 12, 40-015 Katowice
tel. (32) 253 77 98, fax. (32) 256 48 58
www.wkz.katowice.pl

K-AR.5183.165.2018.KWK

KANCELARIA OCHRONY ZABYTEKÓW URZĄD MIEJSKI W BĘDZINIE	
Wpł.	27-08-2018
Rej.	27764/KS
Podpis	

Dotyczy: projektu zadania do budżetu obywatelskiego Miasta Będzina - oświetlenie Góry Św. Doroty w Grodźcu oraz urządzenie miejsc do odpoczynku i relaksu na Górze Św. Doroty w Grodźcu, przewidzianego do realizacji na działce nr 2108, nr 2109, na części działki nr 776 i nr 2107 k.m. 7 obręb Grodziec przy ulicy Chopina w Będzinie.

W odpowiedzi na pismo z dnia 8 sierpnia 2018 roku, znak: WRM.RSiIM.6724.38.2018 (data wpływu: 9 sierpnia 2018 roku) informuję, jak poniżej.

Należy zwrócić uwagę, iż w zgłoszeniu nie wskazano walorów zabytkowych wzniesienia nazywanego Górą św. Doroty w Będzinie. W projekcie został podkreślony wyłącznie jego turystyczny charakter oraz obecność jednego zabytku - kościoła pw. Świętej Doroty. Opis projektu przewiduje montaż 8 słupów oświetleniowych wraz z lampami wzdłuż drogi prowadzącej na wzniesienie oraz montaż 5 słupów oświetleniowych wraz z ustawieniem ławek oraz stołów na szczycie góry.

Mając powyższe na uwadze wyjaśniam, iż działki nr 2108, 2109, 776 i 2107 zlokalizowane są na terenie grodziska datowanego na epokę brązu i epokę żelaza (stanowisko archeologiczne AZP 96-48/2), wpisanego do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 21 grudnia 1967 roku (nr rej. 820/67). Ponadto na obszarze działki nr 2108 zlokalizowany jest kościół pw. Świętej Doroty, wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 23 lutego 1960 roku (nr rej. A 11/60).

W przypadku stanowiska archeologicznego nr 16 w Będzinie-Grodźcu (AZP 96-48/2) nie mamy do czynienia z silnym przekształceniem jego pierwotnej formy terenowej. Osada obronna założona została na naturalnym wzniesieniu i do dnia dzisiejszego w terenie czytelne są relikty pradziejowego systemu obronnego. Jedynym elementem wtórnym jest wzniesiony na plateau kościół z XVII w., wydzielony w późniejszym okresie niskim, kamiennym ogrodzeniem. Za wyjątkiem zbyt intensywnego, jednak naturalnego zadrzewienia, brak jest dodatkowych elementów wprowadzających dysharmonię i zaburzających odbiór walorów zabytkowych oraz naukowych osady. Działania przy zabytku winny dążyć do zachowania jego formy terenowej oraz przymiotów charakterystycznych dla grodziska.

W ocenie konserwatorskiej niedopuszczalnym jest wprowadzanie elementów wtórnych, w postaci oświetlenia oraz miejsc rekreacji turystycznej, które wpłyną negatywnie zarówno na sam zabytek, jak i jego walory krajobrazowe. Należy zauważyć, iż przedmiotowy teren nie jest założeniem parkowym o cechach rekreacyjnych, a naturalnie zalesionym wzgórzem, które w epoce brązu zaadaptowane zostało na osadę obronną. Ponadto, w okresie użytkowania osady, wzgórze pozbawione było wysokiej roślinności, która ograniczała obserwację. W przedmiotowej sprawie mamy zatem do czynienia nie tylko z obiektami zabytkowymi objętymi ochroną konserwatorską, ale również naturalnym środowiskiem przyrodniczym, które winno pozostać nieprzekształcone. Warto zwrócić uwagę, iż szlaki turystyczne na obszarach leśnych i górzystych nie cechują się obecnością sztucznego oświetlenia. W ocenie konserwatorskiej nie można uznać, iż lampy wpłyną na poprawę walorów krajobrazowych miejsca, a obiekty zabytkowe - zarówno stanowisko archeologiczne, jak i kościół pw. Świętej Doroty, staną się bardziej dostępne i atrakcyjne turystycznie.

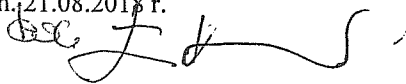
Ze strony konserwatorskiej dopuszcza się natomiast ustawienie ławek oraz stołów u zbiegu działek nr 2107 i 2109. W ocenie tut. organu lokalizacja ww. elementów u podnóża wzniesienia nie wpłynie negatywnie na jego walory zabytkowe oraz krajobrazowe, pozwoli natomiast na zapewnienie miejsca rekreacji turystycznej. Elementy małej architektury winny być dostosowane do siebie pod względem stylistyki, proporcji i materiałów oraz estetycznie współgrać z otaczającym krajobrazem i walorami zabytku. Mając na uwadze wyeksponowanie walorów towarzyszącego grodzisku - zabytkowego kościoła pw. Świętej Doroty, ze strony konserwatorskiej dopuszcza się wprowadzenie oświetlenia na terenie wokół obiektu, po wewnętrznej stronie ogrodzenia kamiennego. Punktowa iluminacja obiektu sakralnego umożliwi podkreślenie jego walorów architektonicznych, a tym samym uatrakcyjni wzgórze pod względem turystycznym.

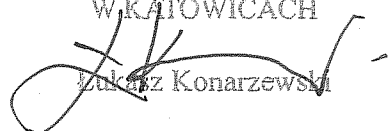
Jednocześnie informuję, iż zgodnie art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2017 roku poz. 2187 ze zm.) wskazuje wymóg uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie prac i działań inwestycyjnych przy zabytku. Ponadto w myśl art. 31 ust. 1a pkt 2 ww. ustawy osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować: roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków.

Do wiadomości:

1. Parafia pw. św. Katarzyny w Grodźcu
ul. Wolności 295, 42-506 Grodziec

Osoba prowadząca sprawę: insp. Katarzyna Wieczorek-Kańczura,
tel. 32 253 77 98, 32 2537788, 32 2564858, wewn. 34.
KWK, dn. 21.08.2018 r.

Z poważaniem
ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
W KATOWICACH

Łukasz Konarzewski